

בפרשתנו מסופר על הפסח שחגגו בני ישראל בהיותם במדבר. זהו אירוע חד פעמי שלא התקיים שוב עד שנכנסו לארץ. רש"י מביא את דעת חז"ל שהיה בזה גנאי לישראל ולכן לא פתחה פרשה זו את ספר במדבר.

מספר אנשים שהיו טמאים ומנועים מלהשתתף עם הציבור תבעו למצוא דרך לצרף גם אותם לחגיגה כמבואר בפסוק (ט, ז)

"וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלֵינוּ אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת־קֶרְבָּן ה' בְּמַעַלּוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". משה העביר את בקשתם והתשובה היתה שיוכלו לעשות את הפסח במועד ב' - פסח שני.

התורה חידשה פתח מילוט לכל מי שהיה אנוס במועד א' הן מחמת היותו טמא או בדרך רחוקה להשלים את חובתו וליטול חלק עם הציבור בהקרבת הפסח. קרבן פסח מבטא את יחודו ואחדותו של עם ישראל אשר מושג באופן ישיר ע"י הקב"ה אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים. בהקרבתו אנו מודים לה' על הצלתינו, ולא בכדי הנמנע מלהקריבו במועדו מתחייב כרת. הכלל "עבר זמנו בטל קרבנו" ניתן לתיקון במצווה חשובה זו במועד מחודש שהוסיפה התורה ומאפשרת לכולם להתחבר בהזדמנות שניה.

רש"י בפסוק זה כותב:

"וראויה היתה פרשה זו להאמר ע"י משה כשאר כל התורה כולה, אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן, שמגלגלין זכות ע"י זכאי".

דיני פסח שני נוהגים לדורות והם יכלו להאמר מראש ע"י משה כמו כל דיני התורה האחרים אך זכו אותם שדרשו למצוא פיתרון לבעייתם ולא ויתרו שפרשה זו של ההזדמנות השנייה שנתנה התורה נתחדשה ונכתבה כמענה לבקשתם. תביעתם "למה נגרע" מבטאת רצון עז לא להפסיד ולהישאר מאחור מתוך אהבת המצוות ורדיפה לקיימם בכל מחיר. ולכן ראויים אלו שאכן תינתן להם דרך לממש רצונם. בזה הם מהווים דוגמא לנחישות ודבקות במטרה והתורה חידשה פרשה זו מכוחם, כי אכן רק למוכיח רצון כנה ואמיתי להתאמץ ולהצליח ראוי לאפשר ולחדש פתרונות יצירתיים להשלמת פערים.

אותם הטמאים שלא ויתרו הם הזכאים שאהבו את המצוות וזכו שפרשה שלמה בתורה נכתבה מכוחם. אך נראה שבמדרש המובא בהמשך "המגלגלין זכות ע"י זכאי" מתגלגל לשלב קודם: (שמות רבה בשלח פרשה כ סימן יט) **"ויקח משה את עצמות יוסף... א"ל הקדוש ברוך הוא אתה אמרת לאחר 'אנכי אכלכל אתכם' חיך אתה נפטר ויהיו עצמותיך מחזרין עמהם במדבר מ' שנה שנאמר 'ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם' ואין אדם אלא יוסף שנאמר (תהלים עח) 'אהל שכן באדם'... בזכות עצמותיך הם**

עושים פסח קטן לפי דעה זו טומאת אותם אנשים היתה מחמת עצמות יוסף. אך נראה שיוסף לא רק גרם את הבעיה אלא היווה את הזכות לפיתרון. מאין שאבו אותם האנשים תעצומות נפש לתבוע בנחרצות "למה נגרע"? - מיוסף. העובדה שיוסף כלכל את אחיו במצרים מזכה אותו שתתגלגל על ידו מצוות פסח שני. יוסף ירד למצרים וזכה שם בכל גלגוליו להישאר בצידקתו. הוא מכין את הדרך לא רק לפרנסתם אלא גם יוצר תשתית רוחנית לעבור בשלום בתוככי טומאת מצרים. גם אם נתקיים בו "נשני אלוקים את כל עמלי" ושוכח תלמודו מחמת צרותיו, נתקיים בו "כי הפרני אלוקים" וע"י עמלו ויגיעתו הוא משחזר ומחדש תורתו. נושאי עצמותיו הושפעו מכוחו **וגם הם כמהים בעוז לקיים את המצוות גם בתנאים בלתי אפשריים ולתבוע בכל תוקף "למה נגרע". זכו הם בזכות יוסף ונתחדשה פרשה מחודשת זו על ידם.** אנו שואפים לקיים את המצוות גם בתנאים קשים וכנגד כל המניעות המפריעות ומעכבות, להתגבר ולחפש דרכים איך להתעלות ולנתב יכולתנו לעשות את המירב והמיטב ואז הקב"ה עוזר ומאפשר. "בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכים אותו" (מכות דף י). גם אם שלב א' לא עבר בהצלחה אם יש רצון טוב יהיה המשך והזדמנות שניה. **ניתן תמיד הזדמנות שניה לעצמנו, לסובבים אותנו ובע"ה נזכה לסיעתא דשמיא בכל מעשינו.**

שבת שלום ומבורך
שושנה נגר